

Vlaanderen
is materiaalbewust

STAPPENPLAN NAAR ASBESTVEILIGE LOKALE JEUGD(SPORT)GEBOUWEN

(versie 2024)

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

WWW.ASBESTINFO.BE

Inhoudstabel

1/ ASBEST	3
1.1 Wat is asbest?	3
1.2 Wat betekent asbestveilig?	4
1.3 Welke asbestmaterialen zijn er terug te vinden in jeugd(sport)gebouwen?	5
2/ EEN GRATIS ASBESTATTEST VOOR JOUW JEUGDGEBOUW	7
2.1 Hoe vraag ik een asbestattest aan?	8
2.2 Wat na het asbestattest?	9
3/ VEILIG ASBESTCEMENTEN DAK OF GEVEL VERWIJDEREN	11
3.1 Wie mag wat verwijderen?	11
3.2 Tips voor de lokale handige klussers	13
3.2.1 De voorbereiding: bescherm jezelf en je omgeving	16
3.2.2 Baken de zone af	19
3.2.3 Trek je persoonlijke beschermingskledij aan	20
3.2.4 De start: maak de ruimte leeg	21
3.2.5 Breng overal bouwfolie aan	22
3.2.6 Behandel asbestplaten tegen de vrijgave van asbestvezels	23
3.2.7 Tijd voor actie	24
3.2.8 Reinig de werkzone na de werken	26
3.2.8 Doe buiten voorzichtig uw beschermkledij uit	27

1/ ASBEST

1.1 WAT IS ASBEST?

Asbest is een natuurlijk mineraal met hittebestendige en versterkende eigenschappen. Het bestaat uit heel kleine vezels die niet altijd voor het blote oog zichtbaar zijn. Asbestvezels werden vermengd met een bindmiddel zoals cement, lijm, kunststof, gips... Wanneer de vezels vrijkomen in de lucht, kunnen ze ingeademd worden. Op lange termijn kan dat je gezondheid schaden. Gelukkig is de productie en het gebruik van materialen met asbest sinds 2001 in België verboden. Heel wat gebouwen en woningen van vóór 2001 echter bevatten nog wel asbestmaterialen.

1.2 WAT BETEKENT ASBESTVEILIG?

We willen in het dagelijks gebruik van gebouwen geen risico lopen om asbestvezels in te ademen. Daarom wil de Vlaamse Regering Vlaanderen uiterlijk tegen 2040 'asbestveilig' maken. Asbestveilig is niet hetzelfde als asbestvrij. 'Asbestveilig' betekent:

- ✓ dat er alleen nog asbestmaterialen in goede staat aanwezig zijn;
- ✓ dat al het risicovolle asbest veilig is weggenomen en opgeborgen.

Inademen van asbest houdt risico's in

Asbest houdt alleen een risico in als je losse asbestvezels inademt. Bij het inademen dringen asbestvezels zeer diep in de longen, wat ernstige ziektes kan veroorzaken. Asbestvezels inslikken of aanraken is volgens de huidige inzichten niet gevaarlijk. Toch was je best je handen als je asbestvezels hebt aangeraakt. Zo voorkom je dat je alsnog vezels aan je handen inademt.

Verwerking en veroudering laat asbestvezels vrijkomen

Asbestvezels kunnen vrijkomen als asbestmaterialen beschadigd worden. Maar ook door veroudering van asbestmaterialen kunnen deze materialen gaan 'ververen'. Het bindmiddel wordt dan broos en breekbaar en zo kunnen de asbestvezels loskomen. Dus, asbestmaterialen kunnen soms ook risicovol zijn zonder dat je er aan komt.

Bijvoorbeeld:

- ✓ Dak- en gevelbekleding uit asbestcement, zoals golfplaten en leien, verweert door wind, regen en hagel. Hierdoor spoelt het cement uit en komen asbestvezels vrij.
- ✓ Asbestdeeltjes komen ook los door afstromend regenwater of met loskomende mosdeeltjes.
- ✓ Ook binnenin gebouwen ververen materialen met asbest. Een typisch voorbeeld zijn verwarmingsleidingen waar de leidingisolatie soms bestaat uit een asbesthoudende gips die afbrokkelt.

1.3 WELKE ASBESTMATERIALEN ZIJN ER TERUG TE VINDEN IN JEUGD(SPORT)GEBOUWEN?

Er bestaat momenteel geen overzicht over welke asbestmaterialen voorkomen in jeugd (sport)gebouwen. Asbest werd verwerkt in meer dan 3.500 materialen en komt voor in woningen, gebouwen, installaties en zelfs voertuigen. Ook vandaag stuiten asbestexperten regelmatig nog op nieuwe varianten van (bouw)materialen met asbest.

Asbestmaterialen kan je indelen in twee categorieën, zoals ze het meest terug te vinden zijn over alle types van gebouwen heen:

- ✓ hechtgebonden asbest (of vast asbest) – de vezels zitten in oorsprong vast in een stevig bindmiddel
- ✓ niet-hechtgebonden asbest (of losgebonden asbest) – de vezels worden nauwelijks gebonden door het bindmiddel

VEEL VOORKOMENDE HECHTGEBONDEN ASBESTMATERIALEN

- ✓ asbestcementen materialen zoals dakleien, golfplaten, schouwen, buizen, lambrisering, imitatie-marmer, bloembakken, afvoergoten en onderdakplaten;
- ✓ vloertegels uit kunststof, zoals vinyl;
- ✓ asbesthoudend(e) bitumen en mastiek;
- ✓ asbesthoudende (tegel)lijm.

VEEL VOORKOMENDE NIET-HECHTGEBONDEN ASBESTMATERIALEN

- ✓ gipsisolatie rond leidingen van de centrale verwarming;
- ✓ afdichtingskoorden van verwarmingsketels of kachels;
- ✓ asbestkarton aan de onderzijde van vinylvloeren;
- ✓ asbesthoudende pakkingen en dichtingen.

Wil je meer weten over hoe je asbest kunt herkennen, neem dan een kijkje op [onze website](#). Veel materialen kan je echter niet zomaar herkennen met het blote oog. Om een goed overzicht te krijgen is een asbestattest nodig.

Eén van de bekendste toepassingen van asbest is dak- of gevelbekleding. Een asbestdak of -gevel is bekleed met leien, platen of golfplaten uit asbestcement, een hechtgebonden asbestmateriaal. De leien en (golf)platen kunnen grijs of gekleurd zijn.

2/ EEN GRATIS ASBESTATTEST VOOR JOUW JEUGDGEBOUW

Is je jeugdgebouw, of een deel ervan, gebouwd vóór 2001? Laat het dan onderzoeken op asbestmaterialen. Dankzij het sectorprotocol 'Asbestveilige lokale jeugdgebouwen' kan jouw vereniging een gratis asbestattest verkrijgen. De Ambrassade, Bataljong, de Vlaamse Sportfederatie en het Netwerk Lokaal Sportbeleid zetten mee hun schouders onder dit ondersteuningskader.

In vele oude gebouwen zijn nog asbestmaterialen terug te vinden. Een asbestattest geeft een overzicht van alle gevonden asbestmaterialen in een gebouw en geeft aan welke materialen risicovol zijn. Het asbestattest vertelt of je jeugd(sport)gebouw asbestveilig is of niet. Zowel voor het alledaags gebruik als voor het onderhoud is het van belang te weten waar asbestrisico's zich bevinden in je gebouw.

Goed om te weten: +/- 60% van de reeds onderzochte gebouwen zijn asbestveilig. De kans is dan ook reëel dat er in jouw jeugdgebouw geen risicovol asbestmateriaal terug te vinden is en het asbestveilig is. Dat is dan alvast mooi om te communiceren naar de ouders van jouw leden. Ouders zullen zich de komende jaren meer en meer bewust worden van asbest. Ook zij hebben, als ze eigenaar zijn van een woning van voor 2001, de verplichting om over een asbestattest te beschikken tegen 2032.

▲ Doe je er als vereniging wel goed aan om nu al een asbestattest op te maken?

In de eerste plaats doe je het om gezondheidsrisico's voor kinderen en jongeren en de gebouwgebruikers op te sporen die vandaag in de gebouwen bestaan. De ogen sluiten voor mogelijke asbestrisico's is nooit een oplossing.

Daarnaast zijn eigenaars van een gebouw gebouwd voor 2001 verplicht om tegen 2032 een asbestattest te laten opmaken. Nu kan dat gratis voor jeugd(sport)gebouwen, dus dat zal de eigenaar graag horen.

Veel jeugd(sport)verenigingen zijn geen eigenaar van hun gebouwen. Dat leidt soms tot complexe situaties en onduidelijkheid over wie aan zet is om werken aan het gebouw te realiseren. We begrijpen dat dat voor een jeugd(sport)vereniging niet altijd evident is. Daarom werken we samen met de betrokken Vlaamse organisaties die jouw vereniging ondersteunen aan oplossingen.

2.1 HOE VRAAG IK EEN ASBESTATTEST AAN?

De aanvraag voor een asbestattest doe je via een online aanmelding: [Ondersteuning voor lokale jeugdgebouwen \(vlaanderen.be\)](#). Op de website vind je terug wat je nodig hebt voor de aanmelding.

Stem best eerst af met de eigenaar van het gebouw. Die zal zoals iedere andere eigenaar het opdrachtformulier voor de opmaak van een asbestattest moeten ondertekenen. Dat opdrachtformulier beschrijft wat er onderzocht wordt. Het asbestattest is van aanmelding tot aflevering volledig gratis. De eigenaar mag dus gerust zijn dat er geen bijkomende kosten volgen. Je hoeft geen akkoord mee te sturen van de eigenaar voor een aanmelding.

▲ Hoe verloopt een asbestinventarisatie voor een asbestattest?

Jouw vereniging hoeft niet op zoek naar een **gecertificeerde asbestdeskundige**. Daar zorgt de OVAM voor. Deze asbestdeskundige **komt ter plaatse** om jouw jeugdgebouw volledig **visueel te onderzoeken en stalen te nemen**. Ook deze staalnames zijn gratis. Zorg er bij de rondgang voor dat de asbestdeskundige overal toegang toe heeft en er geen sport- en speelmateriaal in de weg ligt. Bij zijn rondgang lijst de asbestdeskundige alle asbestverdachte materialen op en beoordeelt hun toestand en het risico.

De inventarisatie verloopt **'niet-destructief'**. Dat betekent dat de asbestdeskundige niet achter wanden of onder vloeren op zoek gaat naar ingesloten asbest. Ingesloten asbest vormt immers geen risico bij het normaal gebruik van een gebouw, omdat je vezels die onder vloeren of achter wanden zitten niet kan inademen. Is de eigenaar van je gebouw van plan te renoveren? Dan kan die meteen een **aanvullend onderzoek** aanvragen via het opdrachtformulier. De asbestdeskundige gaat dan wel op zoek naar ingesloten asbest.

De asbestdeskundige neemt van bepaalde materialen wel een staal, wat we een "monster" noemen. Vaak kan alleen een **laboanalyse** met zekerheid bepalen of het materiaal asbest bevat of niet. Voor de monstername moet dan een stukje van het verdacht materiaal verwijderd worden. De asbestdeskundige zorgt ervoor dat het monsternamepunt zo klein mogelijk is (vaak een vierkante centimeter) en dekt het punt terug veilig af.

Nadat de asbestdeskundige de gegevens correct en volledige invoerde in de databank, bezorgt de asbestdeskundige het **asbestattest als pdf-bestand** aan de **eigenaar** van het gebouw. De eigenaar van een woning kan het ook raadplegen via de Woningpas: [www.woningpas.vlaanderen.be](#)

Indien jouw vereniging de aanmelding deed, informeren we de contactpersoon dat het asbestattest is bezorgd aan de gebouweigenaar. Als jouw vereniging het gebouw huurt, kan je het asbestattest opvragen bij de eigenaar. Die is verplicht jullie een kopie te bezorgen (Materialendecreet art. 33/9 §2).

2.2 WAT NA HET ASBESTATTEST?

Het asbestattest betekent voor jouw vereniging een eerste stap naar een asbestveilige sport- en speelomgeving.

Welke stappen er volgen, zal vaak een lokaal verhaal zijn. Je hebt nu wel een kwaliteitsvol document in handen dat jou goed informeert over wat er nodig is om tot een asbestveilige toestand te komen of deze te behouden. De prioriteiten voor je gebouw op vlak van asbestrisico's zijn bekend en zo kan je ook gericht het gesprek aangaan met de eigenaar, met de lokale jeugdambtenaar of met het lokale bestuur.

Vaak zijn gebouwen in eigendom van een stad of gemeente. Dit type van 'publieke gebouwen' valt onder de verwijderverplichting van 2034 (Materialendecreet art. 33/5 en art. 3 §2 10°). Lokale besturen nemen zo hun voorbeeldfunctie op. Als jeugd(sport)vereniging is het asbestattest voor jou een troef zodat je gericht kan bespreken met het lokale bestuur welke maatregelen nodig zijn.

Verdere ondersteuning vanuit de OVAM

- ✓ Is jouw jeugdgebouw eerder complex opgebouwd en heb je verschillende renovaties voor de boeg? Doe dan beroep op de **gratis expertisebegeleiding** na het asbestattest. De asbestdeskundige die het attest opmaakte geeft advies voor het beheer en verwijderen van asbest in jouw gebouw.
- ✓ Asbestcement in de buitenschil komt het meest voor in Vlaamse gebouwen. Daarom starten we nu al op met de **kosteloze inzameling van asbestcement**.

Via de website van de OVAM kan je hiervoor aanmelden: "<https://ovam.vlaanderen.be/ondersteuning-voor-jeugdverenigingen>".

▲ Heeft een asbestattest met conclusie 'niet-asbestveilig' gevolgen?

We kunnen je alvast geruststellen. Het sectorprotocol dient in de eerste plaats om jouw vereniging te ondersteunen.

De regelgeving voorziet wel dat wie asbestmaterialen beheert, verplicht is ze veilig te beheren. Hoe je dat doet, staat beschreven in het asbestattest. Als veilig beheer onvoldoende garanties biedt op het beperken van het gevaar op vezelvrijgave, is een verwijdering op termijn de enige optie. Maar ook dan zal je de mogelijkheid hebben om met relatief eenvoudige maatregelen een veilig beheer mogelijk te maken in afwachting van verwijdering.

Bij ernstige blootstellingsrisico's geeft het asbestattest aan dat een verwijdering van het asbestmateriaal dringend nodig is om een asbestveilige toestand te bereiken. Een ernstig risico zal dus maar in heel uitzonderlijke situaties betekenen dat je lokalen geheel of gedeeltelijk niet meer kan gebruiken. In dat geval wil je als vereniging natuurlijk ook geen verdere risico's oplopen en is het eigenlijk vooral goed dat het naar boven komt.

Op de OVAM-website vind je informatie over [ondersteuning](#) voor asbestverwijdering terug.

3/ VEILIG ASBESTCEMENTEN DAK OF GEVEL VERWIJDEREN

Als je weet welke toepassingen in je jeugdgebouw asbest bevatten, stel je je allicht de vraag of dat nu verwijderd moet worden, en op welke manier dat moet gebeuren.

3.1 WIE MAG WAT VERWIJDEREN?

Het asbestattest geeft jou advies over wie welke gevonden asbestmaterialen kan en mag verwijderen.

▲ Erkend asbestverwijderaar

Risicovolle materialen met asbest mogen enkel door erkende asbestverwijderaars verwijderd worden. Zij werken volgens strikte veiligheidsprocedures. Bijvoorbeeld:

- ✓ niet-hechtgebonden asbestmaterialen zoals leidingisolatie, pleisterwerk, ...
- ✓ asbestmaterialen die bij de verwijdering veel beschadigd worden zoals verkleefde materialen

Indien je bij een dak- of gevelverwijdering een veelvuldige beschadiging van de leien of golfplaten niet kan vermijden, doe je dus best ook beroep op een erkend asbestverwijderaar. Een lijst van erkende asbestverwijderaars vind je op: www.werk.belgie.be/nl/erkenningen/erkenning-asbest-bedrijven-erkend-voor-afbraak-verwijderingswerken.

▲ Aannemer met attest “eenvoudige handelingen”

Kan de verwijdering van de leien of golfplaten met minimale beschadiging, dan kan je beroep doen op een dakwerker of aannemer met werknemers die een opleidingsattest eenvoudige handelingen hebben.

Asbestcharter

Verschillende aannemers ondertekenden het Asbestcharter van de OVAM en de bouwsector. Daarmee verbinden zij zich ertoe om te werken volgens de 'code van goede praktijk: veilig werken met asbestdaken- en gevels' van de OVAM en hun klanten te informeren over hoe ze het asbest correct en veilig zullen verwijderen.

De lijst van de Bouwunie-leden die het Asbestcharter ondertekenden vind je op www.vinduwaannemer.be. Klik bovenaan op 'asbestcharter'. Nadien kan je de lijst van ondertekenaars downloaden.

Het is altijd verstandig meerdere en gedetailleerde offertes te vragen. Indien je ze als vereniging zelf zou moeten gaan vergelijken, kijk dan goed na of de aannemer voldoet om de asbestverwijdering te mogen uitvoeren en welke maatregelen hij voorziet om veilig te werken.

▲ Zelf verwijderen

In Vlaanderen mag je onder bepaalde voorwaarden zelf je asbestcementen dak of gevel verwijderen via eenvoudige handelingen. Doe dat altijd op een veilige manier, zoals verderop beschreven in deze brochure.

- ✓ Denk na of je zelf voldoende bekwaam bent om de verwijdering correct en veilig uit te voeren. Bij twijfel schakel je een dakwerker of dakaannemer in.
- ✓ Minderjarigen mogen nooit in de buurt van asbestverwijderingswerken komen. Ook voor de jongeren van je vereniging tussen 18 en 30 jaar is dit afgeraden.

Ga niet zelf aan de slag

Gezellig met de leden van je vereniging aan deze klus beginnen? Nee, dat is echt geen goed idee. De longen van kinderen, jongeren en jongvolwassenen zijn nog volop in ontwikkeling. Ze zijn nog extra vatbaar voor asbestvezelblootstelling. Hou minderjarigen en jongeren tot 30 jaar daarom uit de buurt van asbestverwijderingswerken. Handige oud-leiding en andere 30-plussers die je lokale jeugd(sport) vereniging een warm hart toedragen, kunnen wel aan de slag, mits ze de nodige voorzorgsmaatregelen in acht nemen.

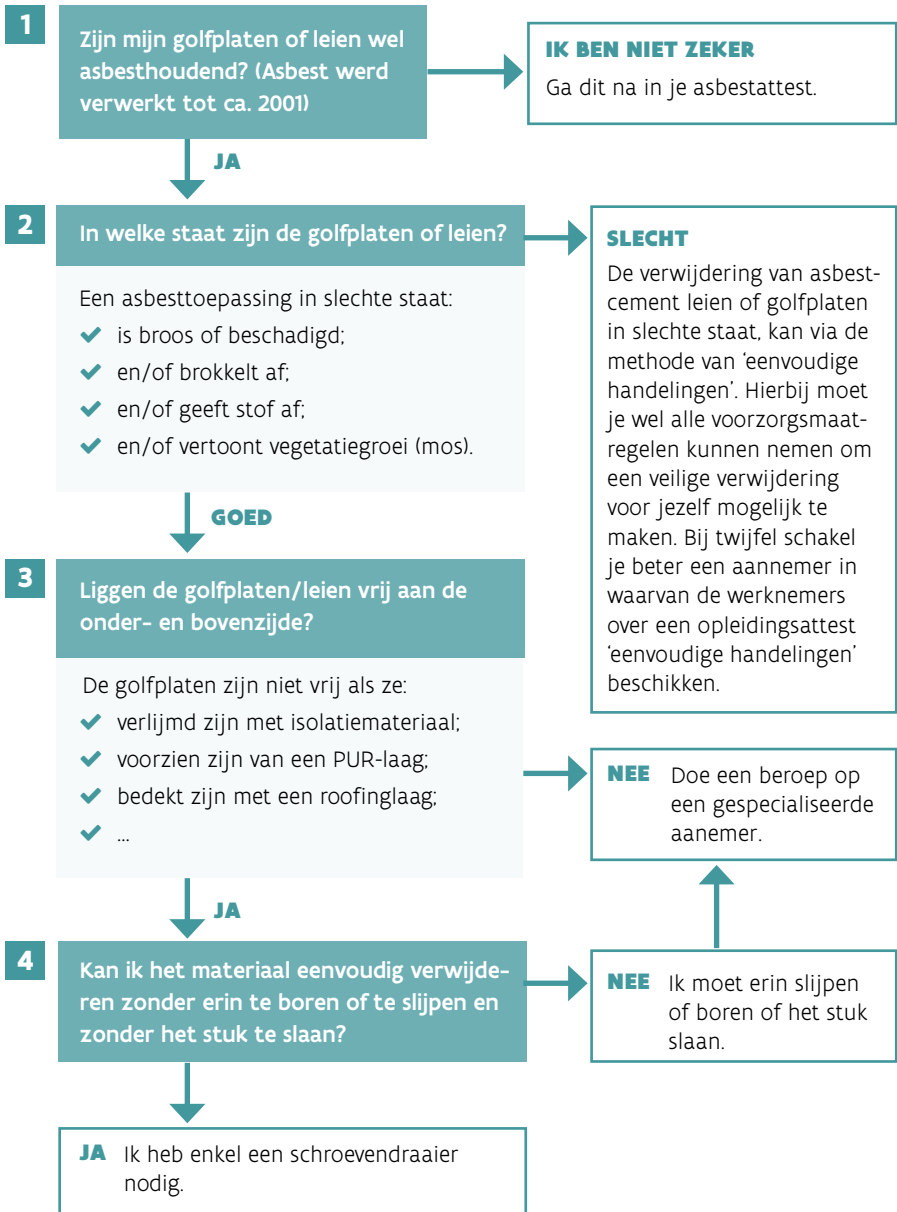
3.2 TIPS VOOR DE LOKALE HANDIGE KLUSERS

Staat er in het asbestattest dat je iets zelf kan verwijderen? Denk goed na voor je begint. We nemen hieronder een reeks tips op zodat je vlot en vooral veilig aan de slag kan gaan. Wil je het graag ook eens in beeld zien? Dat kan! We maakten een filmpje over hoe je asbestcement veilig kan verwijderen. Dat vind je hier terug: <https://ovam.vlaanderen.be/voorzorgsmaatregelen-bij-asbestverwijdering>.

Kijk voor je gebouw na of je misschien ook in aanmerking komt voor subsidies voor de nieuwe materialen voor je dak of gevel. Via de premiezoeker heb je steeds een actueel overzicht van de bestaande premies. Of je kan rechtstreeks bij het Departement Jeugd je licht opsteken.

▲ Beslisboom golfplaten en leien: kan je het wel zelf verwijderen?

5

Beschik ik over het nodige materiaal om de golfplaten/leien te verwijderen zonder ze te beschadigen en te laten vallen?

NEE Doe een beroep op een gespecialiseerde aannemer.

Het materiaal moet in ieder geval bestaan uit een stevige stelling, aangepaste ladders voor een gelijkvloerse hoogte en bij hogere daken heb je wel professioneel materiaal nodig, zoals een hoogtewerker, kraan, dakdekkerslift ...

JA

6

Is iedereen ouder dan 30 jaar?

NEE Minderjarigen mogen wettelijk gezien niet in de buurt van de werken komen. Voor de groep 18 tot 30 jaar raden we dit af.

JA

7

Ik heb de informatie in deze brochure doorgenomen en weet daarmee waaraan ik begin.

NEE Neem toch nog de informatie door en doe beroep op een gespecialiseerde aannemer.

JA, OP ALLE 7 VRAGEN?

Je kan de werken aanvatten.

- ✓ Doe je dit werk alleen (en/of met vrijwilligers)? Dan val je niet onder de federale wetgeving.
- ✓ Doe je beroep op een aannemer met werknemers? De aannemer valt onder de federale arbeiderswetgeving. De werknemers moeten beschikken over het opleidingsattest 'eenvoudige handelingen'.

3.2.1 DE VOORBEREIDING: BESCHERM JEZELF EN JE OMGEVING

Om veilig te kunnen werken, haal je de volgende veiligheidskledij en werkmaterialen in huis.

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN:

- ✓ Stofdichte en waterbestendige wegweroverall, type 5-6 met kap. De mouwen en pijpen zijn voorzien van elastieken. De overalls zijn bedoeld voor eenmalig gebruik.
- ✓ Wegwerphandschoenen – vast te plakken aan je overall. De handschoenen zijn afwasbaar, ondoorlatend en waterbestendig. Ze zijn geschikt als werkhandschoenen. Gewone huishoudhandschoenen scheuren. De handschoenen zijn bedoeld voor eenmalig gebruik.
- ✓ (Veiligheids-)laarzen of eventueel -schoenen – vast te plakken aan je overall.
- ✓ Veiligheidsbril
- ✓ Mondmasker. Het stofmasker is van beschermingsklasse FFP3, NPF 50. Het masker is aansluitend en zelf verstelbaar met twee afzonderlijke afstelbare banden. Zo sluit het goed aan bij de vorm van het gezicht. Het is voorzien van een neusklem en uitademventiel. De stofmaskers zijn bedoeld voor éénmalig gebruik.
- ✓ ALLE gebruikte persoonlijke beschermingsmiddelen moeten CE gemarkeerd zijn.

Voorzie deze beschermingsmiddelen voor elke persoon die aanwezig is bij de werken. Je vindt dit in de bouw- en doe-het-zelf handel, maar check zeker ook onderstaande tip

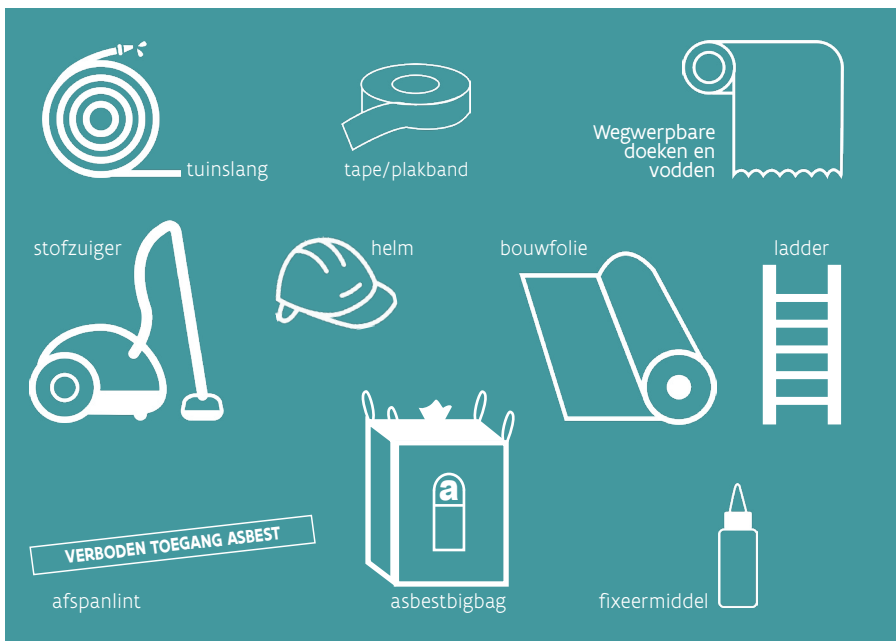
Gratis persoonlijke beschermingsmiddelen

Speciaal voor dit sectorprotocol zorgden we ervoor dat je ook gratis bij het lokale bestuur persoonsbeschermingssets kan afhalen. Kijk op de postcodezoeker op www.ovam.vlaanderen.be/ondersteuning-en-subsidies-voor-particulieren om te weten bij wie je terecht kunt. Vaak is het de lokale afvalintercommunale die het project in jouw gemeente organiseert.

ANDERE HULPMIDDELEN:

- ✓ Aangesloten tuinslang
- ✓ Stevige tape/plakband
- ✓ Fixeermiddel voor asbest
- ✓ Wegwerpbare doeken en vodden
- ✓ Industriële stofzuiger met absoluutfilter
- ✓ Helm of stootpet
- ✓ Stevige plastic bouwfolie
- ✓ Ladder/dakdekkerslift en eventueel hoogtewerker of kraan
- ✓ Afspanlint in een opvallende kleur (als andere personen aanwezig zijn in de omgeving van de werken)
- ✓ Een geleverde container met asbestbigbag of asbestzakken (plaatzakken of kuubzakken)

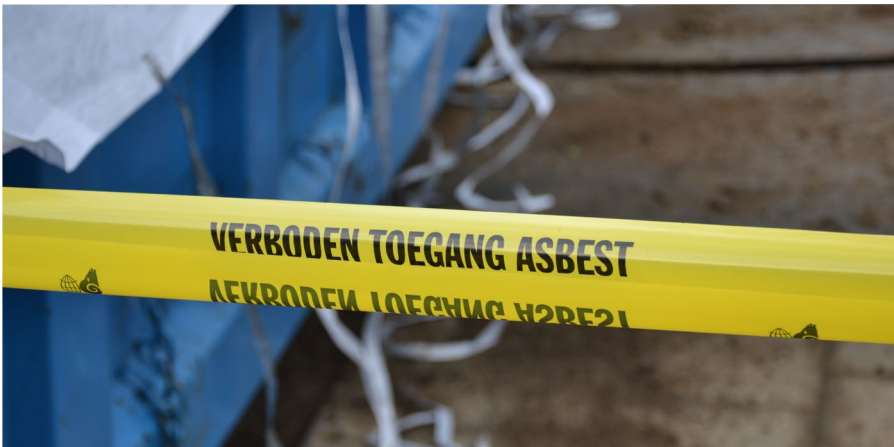

GESCHIKTE WEERSOMSTANDIGHEDEN

Voer de werken bij voorkeur uit bij windstil weer, bij lichte regen of na regenweer. In vochtige weersomstandigheden zullen asbestvezels amper tot niet kunnen opwaaien.

3.2.2 BAKEN DE ZONE AF

- ✓ Wie niet helpt met de werken, mag niet in de werkzone komen. Span de werkzone dus af met een lint, kegels of nadarhekken op ongeveer 5 meter afstand. Zo lopen anderen geen risico en kunnen ze geen vezels verspreiden naar andere ruimtes of gebouwen.
- ✓ Beperk het aantal personen tot wie er echt nodig is.
- ✓ Iedereen die op de werf komt, moet persoonlijke beschermingskledij dragen.
- ✓ Minderjarigen mogen nooit bij de werken aanwezig zijn.
- ✓ Plan de werken op een moment dat niemand gebruik maakt van (dit deel van) de gebouwen.
- ✓ Zorg voor een vrije doorgang van de werkzone naar de container of platenzakken. Hou deze ook na de werken afgesloten en voldoende afgeschermd tot ze opgehaald kunnen worden.
- ✓ Kinderen en jongeren hou je altijd uit de buurt van het asbestafval.

3.2.3 TREK JE PERSOONLIJKE BESCHERMINGSKLEDIJ AAN

- ✓ Je overall moet over je laarzen en handschoenen.
- ✓ De overgang overall-laars en overall-handschoen plak je af met tape/plakband.
- ✓ Plak ook een stuk plakband op je schoenveters zodat hier geen vezels aan kunnen blijven kleven. Bij voorkeur draag je laarzen die je kan afspoelen achteraf.
- ✓ Zet eerst je masker op en vervolgens de veiligheidsbril en de kap van de overall. Zo sluit het masker het beste aan op je gezicht.

Op <https://ovam.vlaanderen.be/voorzorgsmaatregelen-bij-asbest-verwijdering> vind je een filmpje over hoe je je persoonlijke beschermingskledij correct aantrekt.

3.2.4 DE START: MAAK DE RUIMTE LEEG

De zone onder de te verwijderen asbestgolflaten moet leeg en proper zijn. Tijdens de werken kunnen immers brokstukken en asbestvezels loskomen. Die vallen dan op alles wat er nog onder zit. Het is niet mogelijk om zetels, tapijten, gordijnen, sport- en spel-materiaal, ... achteraf grondig genoeg te reinigen. En al zeker niet met een gewone stofzuiger, want dan ga je vezels nog grondig gaan verspreiden via de uitblaas van de stofzuiger. De spullen bemoeilijken ook een grondige reiniging van de werkzone na de werken.

WAT BETEKENT LEEG?

- ✓ geen kinderen of jongeren in de buurt,
- ✓ geen speelmateriaal,
- ✓ geen tapijten op de vloer of gordijnen aan de ramen,
- ✓ geen zetels,
- ✓ geen voedsel- of drankvoorraad,
- ✓ geen andere voorraden (vb. kuismateriaal),
- ✓ geen posters, foto's of ander materiaal aan de muur,
- ✓ geen vloer-, tafel-, staan- of hanglampen.

HOE EN WAAROM REINIGEN?

Je moet alles grondig reinigen zodat er geen asbestvezels kunnen blijven hangen in bijvoorbeeld spinnenwebben of stofnetten. Alle losse deeltjes moeten worden verwijderd. Dit doe je door alles met vochtige doeken of, als je dat hebt, industriële stofzuiger met absoluutfilter te reinigen. Gebruik dus zeker geen gewone stofzuiger. Je mag ook in geen geval onder hoge druk de golflaten gaan afsputten, want dan verspreid je de vezels verder.

Indien er zich onder de leien of golflaten isolatiemateriaal bevindt, dan reinig je dit ook voorzichtig totdat visueel geen resten meer aanwezig zijn.

Ook in de dakgoot kunnen zich resten bevinden zoals afgebroken stukjes of deeltjes in het mos of het slib. Reinig de dakgoot dan en voer deze resten af bij het asbestafval. De dakgoot zelf gooi je niet bij het asbestafval.

Er kunnen ook deeltjes of stof met asbestvezels op het onderliggende hout van het dakgebinte liggen. Reinig deze zo goed mogelijk met vochtige doeken of met een industriële stofzuiger met absoluutfilter. Gooi het hout zelf niet bij het asbestafval, maar zamel het apart in. Hout kan immers nog verder gerecycleerd worden.

3.2.5 BRENG OVERAL BOUWFOLIE AAN

- ✓ Bedek de vloer van de ruimte met een bouwfolie om eventueel vrijkomende asbestvezels of brokstukken op te vangen. Zorg dat de folie niet stopt aan de muur, maar plooi de folie een stuk omhoog tegen de muur aan.

- ✓ Alles wat je niet hebt kunnen weghalen, dek je ook af met bouwfolie.
- ✓ Dek ook de directe omgeving rond de gebouwen waar je gaat werken (ongeveer 5 meter) en andere voorwerpen in de buurt volledig af met folie. Zo blijft deze zone na de werken proper achter en ontstaat er geen nieuwe bron van asbestvezels.
- ✓ Schakel de ventilatie/verwarming van de ruimte uit zodat de folie goed blijft liggen en je eventuele asbestvezels niet verspreidt door de luchtstromen.

- ✓ Kleef de bouwfolie op de vloer en de randen van de folie aan de muren vast zodat er een 'kuip' ontstaat. Er mag geen ruimte onder de folie zijn.
- ✓ Let er op dat de folie niet scheurt tijdens de demontage van de asbestplaten, bijvoorbeeld door vallende brokstukken.
- ✓ Als je achteraf de zone reinigt, gebruik je water. Zorg er voor dat je geen waterschade aanbrengt aan elektrische apparatuur. Schakel dus alle elektrische toestellen in de werkzone uit en bescherm ze tegen mogelijke brokstukken of water.

3.2.6 BEHANDEL ASBESTPLATEN TEGEN DE VRIJGAVE VAN ASBESTVEZELS

- ✓ Je werkt best na regenweer. Anders maak je de platen vooraf vochtig met de tuinslang in 'vernevelstand'. Bevochtig alles wat asbestvezels kan bevatten. Dus niet alleen de golfplaat, maar ook de afvoer, balken onder de platen ... Je kunt eventueel ook een fixatieproduct gebruiken.

- ✓ Hou altijd een fixatieproduct bij de hand. Als er per ongeluk toch een plaat zou breken, spuit dan de breukranden van de gebroken plaat onmiddellijk in om de vezels te fixeren. Breek nooit bewust het materiaal in kleinere stukken.
- ✓ **HEEL BELANGRIJK:** Loop nooit rechtstreeks op asbestplaten zodat je niet door de verweerde dakplaten zakt. Leg er eerst enkele droge OSB-platen waarop je veilig kunt lopen. Neem voldoende maatregelen om veilig op hoogte te kunnen werken (vb. aanleggen wandelplatform, ladder, stelling, hoogwerker, valharnas).
- ✓ Het asbestdak reinigen of ontlossen is verboden, op welke manier dan ook. Want net dan komen er veel asbestvezels vrij. De asbestvezels hangen ook in hoge concentraties onder de mosdeeltjes die na het ontlossen overal rondom het gebouw terug te vinden zijn.
- ✓ Klimop snoei je best vooraf zoveel mogelijk terug zonder het los te trekken van de asbestmaterialen.

3.2.7 TIJD VOOR ACTIE

Gaat het over een kleine hoeveelheid asbestcement (bv. een bloembak, enkele golfplaten)? Dan is een container te groot. Je kan via de lokale bronophalingsprojecten voordelig plaat- of kuubzakken bekomen en ter plaatse laten ophalen. Zoek via de [postcodezoeker](#) waar je terecht kan.

Je kan ook op het recyclagepark terecht met hechtgebonden asbest. Je moet dit verplicht verpakt aanleveren (bv. in doorschijnende asbestfolie).

- ✓ Laat de container leveren op een plaats die voor de vrachtwagen van de inzameelaar vlot bereikbaar is en die zo dicht mogelijk gelegen is bij de werkzone.

- ✓ Leg de containerzak open in de container, en wel zo dat je hem na het plaatsen van de platen, makkelijk kunt sluiten.

Volg daarbij de instructies van de leverancier van de container.

- ✓ Wrik of maak de platen voorzichtig los en haal ze van elkaar.
- ✓ Doe dit met handgereedschap.
- ✓ Gebruik geen elektrische apparaten. Die zijn te krachtig en beschadigen de cementmatrix.
- ✓ Je mag de platen niet stukslaan of breken. Je mag er ook niet in boren of zagen.
- ✓ Leg de platen op elkaar en probeer het over elkaar schuiven van platen zoveel mogelijk te vermijden.
- ✓ Draag of transporteer de gedemonteerde platen langzaam en voorzichtig van het dak naar beneden. Het gooien of laten vallen van asbestmaterialen en het gebruik van stortkokers is verboden.
- ✓ Leg de asbesthoudende platen meteen voorzichtig in de container. Laad de container niet te vol! Volg daarvoor de instructies van de leverancier of de inzamelaar.
- ✓ Vrees je dat de platen zullen breken tijdens de werken, stop dan en contacteer een erkende asbestverwijderaar of een gespecialiseerde (dak)aannemer.

Tijdens de werken:

- ✓ Vermijd om losgekomen mosdeeltjes te betreden.
- ✓ Verwissel steeds je schoeisel bij het verlaten van de werkzone of spoel je laarzen steeds grondig af.
- ✓ Betreed in geen geval binnenruimtes of voertuigen met asbestbesmette (werk) kledij.
- ✓ Voorzie een zone voor het omkleden en afspoelen van de handschoenen en laarzen.

3.2.8 REINIG DE WERKZONE NA DE WERKEN

Hou je beschermingskledij aan tijdens de reiniging na de werken.

- ✓ Gebruik nooit een gewone stofzuiger om de vezels op te zuigen. Deze verspreidt de asbestvezels doordat een gewone filter niet fijn genoeg is. Bovendien blijven er ook vezels aanwezig in de stofzuiger. Bij een volgend gebruik op een andere plaats zul je de vezels dan verder verspreiden.
- ✓ Met een vochtige doek of industriële stofzuiger met absoluutfilter reinig je de balken en gordingen waarop de platen bevestigd waren.
- ✓ Reinig ook het gebruikte werkmateriaal, inclusief de ladder.
- ✓ Zet het propere materiaal daarna buiten de afgespannen zone.
- ✓ Hou de beschermingskledij aan.
- ✓ Vouw alle folie samen van aan de hoeken naar het midden toe. Plak het opgevouwen pakket dicht.
- ✓ Doe de folie en de gebruikte vochtige doeken in een dubbele plastic zak, draai de bovenkant (met een zwanenhalsluiting) goed dicht en plak goed dicht.
- ✓ Voer af samen met het asbestafval.

3.2.8 DOE BUITEN VOORZICHTIG UW BESCHERMKLEDIJ UIT

- 1 Spoel je handschoenen en laarzen af.
- 2 Maak de tape rond je handschoenen en laarzen los en doe je kap af.
- 3 Raak de buitenkant van de overall zo weinig mogelijk aan.
- 4 Van zodra de overall tot aan je middel vrij is, rol je de overall zo veel mogelijk op en leg je hem in een plastic zak.
- 5 Doe vervolgens je handschoenen en laarzen uit.
- 6 Zet pas als laatste je mondmasker en veiligheidsbril af.
- 7 Steek zowel handschoenen als mondmasker mee in de plastic zak die je eveneens dubbel verpakt en afsluit met een 'zwanenhalssluiting'.
- 8 Spoel je laarzen en veiligheidsbril goed af, bij voorkeur boven de riolering.
- 9 Gooi je persoonsbescherming als asbesthoudend afval mee in de container met big bag.
- 10 Was onmiddellijk je handen en neem ook meteen een douche. Onder de douche spoelen asbestvezels af en loop je niet meer het risico ze te kunnen inademen.

zwanenhalssluiting

Zoals je ziet, doorloop je heel wat stappen bij het zelf verwijderen van je dak of gevel. Denk dus goed na of je dit zelf kan of wil doen.

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

Stationsstraat 110 - 2800 MECHELEN

WWW.OVAM.BE/OMGAAN-MET-ASBEST

V.U. OVAM, Stationsstraat 110, 2800 Mechelen, D/2024/5024/12

©Foto's: OVAM & Shutterstock